

ΕΝΩΣΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΤΑΙΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

Αριθμ. Πρωτ.: 217825/266
Αριθμ. Φακ.: 014/077

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΑΡΙΘΜ. 23 282

Προς τις Ασφαλιστικές
Εταιρίες – Μέλη της Ένωσης

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ 10,
ΑΘΗΝΑ,
Τ.Κ. 105 57

T: (+30) 210 33 34 100
F: (+30) 210 33 34 149
E: info@eaeae.gr

www.eaeae.gr

Αθήνα, 25 Ιουνίου 2019

Υπόψη

- Υπευθύνων Κλάδου Αυτοκινήτων
- Νομικών Υπηρεσιών
- Υπευθύνων Κανονιστικής Συμμόρφωσης
- Οικονομικών Υπηρεσιών

Κυρίες - Κύριοι,

**ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ
ΜΕ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΦΠΑ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΖΗΜΙΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ ΠΟΥ ΑΝΗΚΕΙ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΟ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΣΕ ΦΠΑ**

Σας διαβιβάζουμε για ενημέρωσή σας τις ακόλουθες πολύ ενδιαφέρουσες δικαστικές Αποφάσεις, **με τις οποίες γίνεται δεκτή και αιτιολογείται αναλυτικά η μη καταβολή ΦΠΑ από τις ασφαλιστικές εταιρίες** στην περίπτωση που καταβάλλουν ασφαλιστική αποζημίωση για την αποκατάσταση ζημιών αυτοκινήτων, τα οποία ανήκουν σε πρόσωπα υποκείμενα στον ΦΠΑ.

Οι εν λόγω Αποφάσεις εξετάζουν ενδελεχώς το ζήτημα της μεταχείρισης του ΦΠΑ τόσο από πλευράς φορολογικής νομοθεσίας και δη της νομοθεσίας περί ΦΠΑ, όσο και από την άποψη του ασφαλιστικού δικαίου και δη της αποζημιωτικής αρχής που διέπει τις ασφαλίσσεις ζημιών.

Οι Αποφάσεις που επισυνάπτονται στην παρούσα είναι οι εξής:

1. Η με αριθμ. 147/2019 Απόφαση του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης (Τμήμα Διαφορών για Ζημίες από Αυτοκίνητα), δημοσιευθείσα και στην ΕΠΙΔΙΚΙΑ, τόμος ΙΖ', τεύχος 1/2019.

2. Η με αριθμ. 362/2016 Απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης (Τμήμα Εφέσεων κατά Απόφασης Ειρηνοδικείου), δημοσιευθείσα και στην Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών ΔΣΑ.

Με εκτίμηση,

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΑΝΤΩΝΑΚΗ
Γενική Διευθύντρια

ΕΥΑ ΒΑΡΟΥΧΑΚΗ
Επικεφαλής Νομικής Υπηρεσίας
& Διεθνών Σχέσεων

Συν.: 2

ΜΦ/εκ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ 147/2019

ΤΟ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΖΗΜΙΕΣ ΑΠΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από την Ειρηνοδίκη Αθηνά Εμμανουηλίδου που ορίσθηκε από την Πρόεδρο του Τριμελούς Συμβουλίου Διευθύνσεως του Ειρηνοδικείου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕ δημόσια στο ακροατήριό του στη Θεσσαλονίκη στις 30.01.2019 με τη σύμπραξη και της γραμματέως, για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ των:

ΕΝΑΓΟΥΣΑΣ: Ανώνυμης Εταιρίας με την επωνυμία
που εδρεύει στην Αθήνα (Β. Γεωργίου 50^Α) και εκπροσωπείται νόμιμα, η οποία στη δίκη εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της, που κατέθεσε στην έδρα έγγραφες προτάσεις, μετά του οποίου συμπαραστάθηκε και ο ασκούμενος δικηγόρος, Δημήτριος Ρούσος.

ΕΝΑΓΟΜΕΝΩΝ: 1) ο οποίος στη δίκη δεν εκπροσωπήθηκε από πληρεξούσιο δικηγόρο και, **2)** Ελληνικού Γραφείου Διεθνούς Ασφάλισης που εδρεύει στην Αθήνα (Ξενοφώντος 10) και εκπροσωπείται νόμιμα, το οποίο στη δίκη εκπροσωπήθηκε από την πληρεξούσια δικηγόρο του, που κατέθεσε στην έδρα έγγραφες προτάσεις.

Η ενάγουσα, κατέθεσε ενώπιον αυτού του Δικαστηρίου, δια του πληρεξουσίου δικηγόρου της, την από 05.01.2018 και με αριθμό

κατάθεσης 34/654/08.01.2018 αγωγή της περί αποζημίωσης από αυτοκινητικό ατύχημα, της οποίας δικάσιμος ορίσθηκε η αναφερόμενη στην αρχή της παρούσας.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης από τη σειρά του οικείου πινακίου (αρ. 13^Α), οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των διαδίκων στους οποίους δόθηκε ο λόγος από την Ειρηνοδίκη, ανέπτυξαν προφορικά τους ισχυρισμούς τους, κατέθεσαν τις προτάσεις τους και ζήτησαν σύμφωνα με αυτούς, ο μεν πληρεξούσιος δικηγόρος της ενάγουσας να γίνει αυτή δεκτή, η δε πληρεξούσια δικηγόρος του δεύτερου εναγομένου νομικού προσώπου να απορριφθεί.

Ακολούθησε η συζήτηση όπως σημειώνεται στα πρακτικά κατά την οποία η Ειρηνοδίκης επιφυλάχθηκε να αποφασίσει.

ΑΦΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΟΜΟ

1.- Σκοπός του θεσμού της διεθνούς ασφάλισης είναι η κατά ασφαλέστερο τρόπο αποζημίωση του ζημιωθέντα από αυτοκινητικό ατύχημα που προκλήθηκε στην Ελλάδα από αλλοδαπό αυτοκίνητο. Αυτοκίνητο θεωρείται και το αλλοδαπό κατά το Ν. ΓΠΝ/1911, ώστε αν τέτοιο αυτοκίνητο προκαλέσει ατύχημα στην Ελλάδα, ισχύει το Ελληνικό δίκαιο δυνάμει της ΑΚ 26, οπότε και εφαρμόζεται ο παραπάνω νόμος και δημιουργείται ευθύνη του ιδιοκτήτη, κατόχου και οδηγού του ζημιογόνου οχήματος. Προκειμένου, όμως, να ικανοποιηθεί με ασφαλέστερο τρόπο ο ζημιωθείς, δημιουργήθηκε το γραφείο διεθνούς ασφάλισης. Ασφάλιση.....αποτελούν και η, κατά τις διατάξεις των άρθρων 5§3 και 25 έως 32 του παρόντος νόμου, διεθνής ασφάλιση (πράσινη κάρτα), η κατά τις διατάξεις των άρθρων 32-35 διεθνής ασφάλιση (αρ. 4§3 του Ν. 489/76, Αυτοκίνητα, Αστική και Ποινική Ευθύνη, Π. Βαφειάδου, 1997, σελ. 388 επ.). Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις 5§3 και 26 επ. και

ιδίως 30§1 Ν.489/1976, που προβλέπουν και ρυθμίζουν τη λειτουργία του Ελληνικού Γραφείου Διεθνούς Ασφάλισης (ΓΔΑ), ο ζημιωθείς από την κυκλοφορία αλλοδαπού αυτοκινήτου στην Ελλάδα έχει ευθεία αξίωση αποζημίωσης ή χρηματικής ικανοποίησης κατά του ΓΔΑ. Για να θεμελιωθεί όμως ευθύνη του Ελληνικού ΓΔΑ απαιτείται να συντρέχουν οι κάτωθι προϋποθέσεις: α) να πρόκειται για ζημιογόνο στην ελληνική επικράτεια αυτοκίνητο, που έχει τόπο συνήθους στάθμευσης χώρα, το εθνικό Γραφείο (ΓΔΑ) της οποίας έχει καταρτίσει με το Ελληνικό ΓΔΑ τη σύμβαση ενιαίου τύπου του άρθρου 30§1 εδ. α Ν. 489/1976 και το αλλοδαπό αυτοκίνητο να είναι εφοδιασμένο με πιστοποιητικό διεθνούς ασφάλισης (πράσινη κάρτα) σε ισχύ στην Ελλάδα, σύμφωνα με το άρθρο 27§1 περ. α του Ν. 489/1976, είτε β) να πρόκειται για αλλοδαπό αυτοκίνητο, κατά την είσοδο του οποίου στην ελληνική επικράτεια δεν ενεργείται έλεγχος ασφαλιστικής κάλυψης, για το λόγο ότι το οικείο εθνικό ΓΔΑ έχει προσυπογράψει με το Ελληνικό ΓΔΑ τη συμπληρωματική συμφωνία του άρθρου 13§2 του Ν. 489/1976, οπότε στην περίπτωση αυτή το αλλοδαπό αυτοκίνητο δεν χρειάζεται να είναι εφοδιασμένο με πράσινη κάρτα, ούτε καν να είναι ασφαλισμένο (ΕφΑθ 2780/1997 ΕλλΔνη 39. 892). Από τα παραπάνω προκύπτει ότι το Ελληνικό ΓΔΑ έχει έναντι του ζημιωθέντος προσώπου τη νομική θέση που προσκομίζει με εκείνη του ασφαλιστή για ατυχήματα που συμβαίνουν στην Ελλάδα με ασφαλισμένα ζημιογόνα αυτοκίνητα που φέρουν ελληνικές πινακίδες (Κρητικός, Αποζημίωση από τροχαία αυτοκινητικά ατυχήματα, 1998, αρ. 2472), εφόσον υπάρχει έναντι του ζημιωθέντος αντίστοιχη ευθύνη του ασφαλισμένου είτε κατά τον ΑΚ (άρθρα 914, 922), είτε κατά του ΓπΝ/1911, τούτο δε παρόλο που το ΓΔΑ, όπως και ο ημεδαπός ασφαλιστής, δεν είναι δράστης κάποιας αδικοπραξίας σε βάρος του ζημιωθέντος, ούτε έχει κάποια ιδιότητα από τις σχετικές προβλεπόμενες από τον ΓπΝ/1911 (οδηγός, κύριος ή κάτοχος του αυτοκινήτου). Η αγωγή του δικαιούχου της αποζημίωσης κατά κανόνα θα έχει ως βάση είτε το Ν.

ΓπΝ/1911 ή τις ΑΚ 914, 922. Συνεπώς, πρέπει να περιέχει ό,τι και κάθε άλλη αγωγή αποζημιώσεως. Επιπλέον πρέπει να περιέχει και κάθε άλλο στοιχείο που είναι απαραίτητη κατά νόμο προϋπόθεση της ευθύνης του ΓΔΑ. Ειδικότερα, αν πρόκειται για ατύχημα που γίνεται στην Ελλάδα από αλλοδαπό αυτοκίνητο που έχει τόπο συνήθους σταθμεύσεως χώρα για τα αυτοκίνητα της οποίας κατά την είσοδο στην Ελλάδα δεν ενεργείται έλεγχος (άρθρ. 13§2, 2§2, 30§1 εδ. β Ν. 489/1976, π.κ. Γερμανία, Ιταλία, Γαλλία, Βέλγιο κλπ.), θα πρέπει να αναφέρεται και η ιδιότητα αυτή του τόπου προελεύσεως του ζημιογόνου αυτοκινήτου. Η ιδιότητα αυτή θα προκύπτει από τον αριθμό κυκλοφορίας του αυτοκινήτου. Αυτό είναι στοιχείο της βάσεως της αγωγής. Η ιδιότητα αυτή θα προκύπτει από τον αριθμό κυκλοφορίας του αυτοκινήτου και το χαρακτηριστικό της εθνικότητάς του. Αν πάλι το ζημιογόνο αυτοκίνητο έχει χώρα προελεύσεως τέτοια, το Εθνικό Γραφείο της οποίας έχει καταρτίσει με το ελληνικό ΓΔΑ σύμβαση κατά το άρθρο 30§1 εδ. α Ν. 489/1976, τότε στην αγωγή πρέπει να διαλαμβάνεται ότι το ζημιογόνο αυτοκίνητο έχει τόπο συνήθους σταθμεύσεως χώρα, το Εθνικό Γραφείο της οποίας έχει καταρτίσει ενιαίο τύπο σύμβασης με το Ελληνικό ΓΔΑ, καθόσον το δικαστήριο δεν είναι κατά νόμο υποχρεωμένο να γνωρίζει τέτοια σύμβαση, αφού αυτή δεν αποτελεί νόμο τον οποίο οφείλει να γνωρίζει κατά το αξίωμα *jus novit curia* και ότι είναι εφοδιασμένο με πιστοποιητικό διεθνούς ασφαλίσεως (πράσινη κάρτα), σύμφωνα με το άρθρο 27§1 εδ. α ν. 489/1976. Αν δεν αναφέρονται τα στοιχεία αυτά, η αγωγή είναι αόριστη και απορριπτέα (ΕΑ 7455/1993 ΕλλΔνη 1995.389 και ΕΘ 1352/2001 Αρμ 2002.1191, βλ. και Κρητικός, Αποζημίωση από τροχαία αυτοκινητικά ατυχήματα, 1998, παρ. 2480, 2435, 2471). Αν, η ευθύνη του ΓΔΑ, στηρίζεται στην πρώην Πολυμερή Σύμβαση Εγγυήσεως (ήδη τμήμα ΙΙΙ της Ενοποιημένης Συμφωνίας) αρκεί και απαιτείται να αναφέρεται ότι το εν Ελλάδι ζημιογόνο όχημα έχει τόπο συνήθους στάθμευσης το έδαφος άλλου κράτους το Εθνικό Γραφείο του οποίου μετέχει στην πολυμερή σύμβαση,

χωρίς να χρειάζεται η επίκληση πράσινης κάρτας και ενεργούς ασφάλισης (Κρητικός, Αποζημίωση από τροχαία αυτοκινητικά ατυχήματα, 2008, σελ. 811, παράγραφος 31).

2.- Ο φόρος προστιθέμενης αξίας είναι ο γενικός, έμμεσος φόρος που επιβάλλεται σε κάθε στάδιο παραγωγικής διαδικασίας και καταβάλλεται στο Δημόσιο τμηματικά με βάση την προστιθέμενη αξία του κάθε σταδίου παραμένοντας ουδέτερος για την επιχείρηση με το μηχανισμό της έκπτωσης (άρθρα 1, 2, 3, 4 και 30 Ν. 2859/2000). Ο εν λόγω φόρος είναι κοινοτικός με την έννοια ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ είναι υποχρεωμένα να εφαρμόζουν τη σχετική κοινοτική οδηγία για το ΦΠΑ (2006/112/ΕΚ) με τρόπο ομοιόμορφο, ενώ ο τρόπος εφαρμογής ελέγχεται από τα αρμόδια Ευρωπαϊκά Όργανα (βλ. Δ. Σταματόπουλος-Α. Κλωνή, ΦΠΑ, Ανάλυση-Ερμηνεία, Αθήνα 2015 εκδόσεις Σταματόπουλος, Δ. Γκλεζάκος, ΦΠΑ, τα δύσκολα στην πράξη, Αθήνα 2007). Ο ΦΠΑ υπολογίζεται κατά στάδιο σε συνάρτηση με την αξία που προστίθεται στα αγαθά ή τις υπηρεσίες σε κάθε φάση της παραγωγής και της αλυσίδας διανομής (Ν. Σγουράκη-Β. Μιχελινάκη, ΦΠΑ, 2014, Νομική Βιβλιοθήκη). Δηλαδή οι υποκείμενες στο φόρο επιχειρήσεις, εφαρμόζοντας το βασικό μηχανισμό της έκπτωσης, αφαιρούν από το ΦΠΑ των εκροών (πωλήσεων-παραδόσεων) το ΦΠΑ των εισροών (αγορών-εξόδων) και καταβάλουν τη διαφορά μεταξύ των δύο, οπότε και επιστρέφεται στο Δημόσιο ή μεταφέρεται για έκπτωση σε επόμενη περίοδο, αν η διαφορά είναι αρνητική. Δικαίωμα έκπτωσης ΦΠΑ παρέχεται για τα οριζόμενα, στο άρθρο 30§4 εδάφιο ε του ίδιου ως άνω νόμου, μεταφορικά μέσα, στην περίπτωση που αυτά προορίζονται για πώληση, μίσθωση ή μεταφορά προσώπων με κόμιστρο (εξαίρεση του νόμου, βλ. και με αριθμό 10/1987 εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών, σύμφωνα με την οποία παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ για τις δαπάνες επισκευής των οχημάτων που χρησιμοποιούνται από επιχειρήσεις μίσθωσης επιβατηγών ΙΧ

οχημάτων, σχολές οδηγών καθώς και από επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν τα αυτοκίνητα αυτά για μεταφορά προσώπων με κόμιστρο). Η κεντρική ιδέα, δηλαδή, που διέπει τον ΦΠΑ και παράλληλα το χαρακτηριστικό από το οποίο αντλεί το όνομά του είναι η επιβολή, συλλογή και απόδοση του φόρου ανά στάδιο της παραγωγικής (και συνεπώς εμπορικής) αλυσίδας. Η κάθε επιχείρηση συμμετέχει στην διαδικασία της συλλογής του ΦΠΑ που αναλογεί σε κάθε στάδιο της αλυσίδας, στο οποίο αυτή εμπλέκεται. Προκειμένου να εναρμονιστούν με το προαναφερθέν κεντρικό αξίωμα, σχεδόν όλα τα κράτη εφαρμόζουν κατά την τιμολόγηση την «Μέθοδο της Πίστωσης». Με βάση αυτήν, οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να αποδίδουν στην φορολογική διοίκηση την διαφορά μεταξύ του ΦΠΑ που συμπεριέλαβαν στα στοιχεία που εξέδωσαν προς τους πελάτες τους και του ΦΠΑ που επιβάρυνε τις αγορές/δαπάνες τους. Στην περίπτωση που η διαφορά αυτή είναι αρνητική, οι επιχειρήσεις είτε την μεταφέρουν προς συμψηφισμό σε επόμενη περίοδο είτε αιτούνται την επιστροφή της. Στην χώρα μας (βάσει των οριζόμενων στις ΠΟΛ.1090/2.4.2012 και ΠΟΛ.1082/18.4.2013) κάθε υποκείμενος δικαιούται να υποβάλλει αίτηση επιστροφής της τυχόν αρνητικής διαφοράς μεταξύ του ΦΠΑ εκροών και του ΦΠΑ εισροών (πιστωτικό υπόλοιπο) που προκύπτει σε κάθε περιοδική δήλωση, ανεξάρτητα αν η διαφορά αυτή δημιουργείται κατά την τρέχουσα περίοδο ή ανάγεται σε προηγούμενες, με την επιφύλαξη της παραγραφής όπως αυτή αναλύεται στο άρθρο 57 του ελληνικού Κώδικα ΦΠΑ (Ν. 2859/2000), ενώ ο συμψηφισμός γίνεται αυτεπάγγελα από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ κατά το άρθρο 32 Ν. 3220/2004. Τέλος, επισημαίνεται ότι η ουδετερότητα του φόρου εξασφαλίζεται με την (εν γένει) παροχή του δικαιώματος έκπτωσης του φόρου εισροών σε όλους τους εμπλεκόμενους (υποκείμενους στον φόρο) στα διάφορα στάδια, πλην του τελικού καταναλωτή. Στην ουσία δηλαδή, ο ΦΠΑ καθίσταται ουδέτερος για την επιχείρηση αφού δεν βαρύνει τα αποτελέσματά της αλλά αντιθέτως

επιρρίπτεται κάθε φορά στο επόμενο στάδιο της αλυσίδας, Φ.Π.Α.: Παροχή υπηρεσιών - Οι Διεθνείς Κατευθυντήριες Γραμμές του ΟΟΣΑ (2014) και ο βαθμός εφαρμογή τους από την Ελλάδα, αναρτημένο στο ηλεκτρονικό διαδίκτυο).

3.- Στις αρχές του έτους 2000, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε την παραπομπή της Ελλάδας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο (ΔΕΚ) για παραβίαση της 6ης Κοινοτικής Οδηγίας ΦΠΑ. Ειδικότερα, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Ελλάδα δεν είχε συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις που απέρρεαν από τα άρθρα 17 και 20 της Οδηγίας και αφορούσαν το δικαίωμα έκπτωσης ΦΠΑ των υποκείμενων σε φόρο επαγγελματιών και την υποχρέωση διακανονισμού, παρά το γεγονός ότι της είχε αποσταλεί Αιτιολογημένη Γνώμη σχετικά με το θέμα αυτό. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρούσε ότι η πρακτική της Ελληνικής Νομοθεσίας ήταν αντίθετη με τις διατάξεις των ως άνω άρθρων της Οδηγίας και θα έπρεπε να καταργηθεί και συνεπώς ο ΦΠΑ που αναλογεί να μη διακανονίζεται. Η Ελλάδα θα έπρεπε να είχε προσαρμοσθεί μέχρι τις 11 Νοεμβρίου 1999. Παρά το γεγονός ότι είχε γίνει σχετική εισήγηση, η Τροποποίηση δεν πέρασε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο, λόγω λήξης των εργασιών του, με αιτία τις εκλογές της 9.4.2000. Την 1.6.2000 κατατέθηκε στο Ελληνικό Κοινοβούλιο Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Οικονομικών που ρύθμιζε θέματα φορολογίας. Στο άρθρο 15 του σχεδίου περιλαμβάνονταν τροποποίηση-συμπλήρωση διατάξεων του Ν. 1642/1986, με την οποία καταργούνταν η υποχρέωση διακανονισμού του ΦΠΑ στις περιπτώσεις αναπλήρωσης της ζημιάς από τρίτους (μεταξύ των οποίων και οι Ασφαλιστικές Εταιρείες). Δηλαδή, δεν θα περιλαμβάνονταν πλέον ο αναλογών ΦΠΑ στις ασφαλιστικές αποζημιώσεις που καταβάλλονται σε επαγγελματίες, το αντικείμενο εργασιών των οποίων υπαγόταν σε ΦΠΑ. Σημειώνεται ότι στην παρ. 3 της τροποποίησης που κατατέθηκε, αναφερόταν ότι η κατάργηση του διακανονισμού ίσχυε για

αποζημιώσεις που λαμβάνονταν από 1.1.2000. Γραμματικά ερμηνευμένη η παράγραφος αυτή σημαίνει ότι για όλες τις καταβολές αποζημιώσεων από 1/1/2000 προς επαγγελματίες υπαγόμενους σε ΦΠΑ, δεν υπάρχει υποχρέωση υπολογισμού και ΦΠΑ. Με την αναδρομική ισχύ της παραγράφου αυτής υφίστατο πλέον θέμα αναζήτησης από πλευράς ασφαλιστικών εταιρειών του ΦΠΑ από τους ασφαλισμένους στους οποίους είχε καταβληθεί αποζημίωση μετά την 1.1.2000. Τελικά την 24.7.2000 δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο Νόμος 2836, που στο άρθρο του 15 ρυθμίζει το καθεστώς του ΦΠΑ στις ασφαλιστικές αποζημιώσεις. Από τα Διοικητικά Δικαστήρια έχει κριθεί ότι τα κινητά ενσώματα αγαθά τα οποία η εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης εκμισθώνει με σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης και ενδεχομένως τα μεταβιβάζει κατά κυριότητα στον πρότερο μισθωτή της αποτελούν εμπορεύσιμα αγαθά. Το μίσθωμα του κινητού ενσώματου αγαθού και η πώληση του μισθίου από την εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης υπάγονται σε ΦΠΑ σύμφωνα με τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 2, 5 και 8 του Ν. 1642/1986, όπως κωδικοποιήθηκε με τον Ν. 2859/2000 (βλ. την από 18.7.2018 Γνωμοδότηση της Ανώνυμης Εταιρίας παροχής Συμβουλευτικών Φορολογικών & Λογιστικών Υπηρεσιών «DFK Global Advisory Tax Solutions A.E.», αναρτημένη στο ηλεκτρονικό διαδίκτυο). Το αυτοκίνητο όχημα που μισθώνεται βάσει σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης και χαρακτηρίζεται ως επενδυτικό αγαθό θεωρείται ότι χρησιμοποιείται για τις ανάγκες των φορολογούμενων πράξεων, αν το υποκείμενο στον φόρο πρόσωπο αποκτά το αγαθό ενεργώντας υπό την ιδιότητά του αυτή και το εντάσσει εξ ολοκλήρου στα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησής του, οπότε ο οφειλόμενος ΦΠΑ επί των εισροών εκπίπτει πλήρως και αμέσως και κάθε χρήση του εν λόγω αγαθού για τις ιδιωτικές ανάγκες του υποκειμένου στον φόρο ή του προσωπικού του ή για σκοπούς ξένους προς την επιχείρησή του εξομοιώνεται με παροχή υπηρεσιών εξ επαχθούς αιτίας (βλ. Ευρωπαϊκό δικαστήριο, Υπόθεση C-118/11

Προϋπόθεση σχετικά με τη χρησιμοποίηση των αγαθών και των υπηρεσιών για τις ανάγκες φορολογούμενων πράξεων — Γένεση του δικαιώματος έκπτωσης — Σύμβαση μίσθωσης αυτοκινήτου οχήματος — Σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης — Οχημα χρησιμοποιούμενο από τον εργοδότη για τη δωρεάν μεταφορά εργαζόμενου από την κατοικία του στον τόπο εργασίας του).

4.- Περαιτέρω, με τη ζημία είναι δυνατό το ίδιο γεγονός που την προκάλεσε να έχει σαν αποτέλεσμα και ορισμένες ωφέλειες για το ζημιωθέντα. Συνηθέστερος είναι ο όρος «συμψηφισμός ζημίας και κέρδους», που αποδίδει το λατινικό *compensation lucre cum damno*. Για να μη γίνεται σύγχυση με το συμψηφισμό σαν λόγος απόσβεσης της ενοχής και προϋποθέτει δύο απαιτήσεις, θα πρέπει να αποφεύγεται ο όρος αυτός. Κεντρική έννοια και προϋπόθεση για την ενοχή προς αποζημίωση είναι η ζημία, η ύπαρξη της οποίας είναι απαραίτητη για τη γέννηση της υποχρέωσης προς αποζημίωση και της αντίστοιχης απαίτησης. Αλλά αποζημίωση οφείλεται μόνον όταν η αιτία που προκάλεσε τη ζημία, δηλαδή το ζημιογόνο γεγονός, αποτελεί νόμιμο λόγο ευθύνης, οπότε, μόνο εκείνη τη ζημία οφείλει να επανορθώσει ο ζημιώσας που απέρρευσε από το νόμιμο λόγο ευθύνης. Αυτό σημαίνει ότι νόμιμος λόγος ευθύνης και ζημίας πρέπει να συνδέονται με σχέση αιτιότητας. Παράλληλα με τη ζημία είναι δυνατό το ίδιο το γεγονός, όπως ήδη προαναφέρθηκε, που την προκάλεσε να έχει ως αποτέλεσμα και ορισμένες ωφέλειες για το ζημιωθέντα. Το αποφασιστικό κριτήριο για το συνυπολογισμό ζημίας και κέρδους του ζημιωθέντος, είναι αν η παροχή από την οποία προέρχεται το κέρδος, είτε αυτό στηρίζεται στο νόμο είτε στη σύμβαση, εξυπηρετεί ίδιο σκοπό. Όταν το κέρδος είναι άμεση συνέπεια του ζημιογόνου γεγονότος, για την οποία δε μεσολάβησε δραστηριότητα του ζημιωθέντος ή τρίτου, αλλά το πολύ, περαιτέρω, ενέργεια του ζημιώσαντος, τότε, δεν επιδιώκεται αυτοτελής σκοπός,

ανεξάρτητος απ' εκείνον του δικαίου της αποζημίωσης. Εδώ, επομένως, πρόκειται για κέρδος, που αφαιρείται από τη ζημία. Αντίθετα, αν η ωφέλεια στηρίζεται σε αυτοτελή παροχή, με την οποία επιδιώκεται ίδιος σκοπός, τότε δε θα συνυπολογισθεί στη ζημία, δεδομένου ότι αποτελεί αυτοτελή λόγο κτήσης που προβλέπεται υπέρ του ζημιωθέντος. Αυτοτελείς λόγοι κτήσης είναι βασικά τρεις α) η δραστηριότητα αυτού του ζημιωθέντος και μάλιστα η αυτόνομη και όχι εκείνη που είναι συνέπεια της υποχρέωσής του να περιορίσει την έκταση της ζημίας του, β) η οικειοθελής ή υποχρεωτική, βάσει νόμου ή συμβάσεως, παροχή τρίτου, που αποβλέπει στην ενίσχυση του ζημιωθέντος και γ) παροχή με απευθείας διάταξη νόμου που αναγνωρίζει στο ζημιωθέντα την ωφέλεια ανεξάρτητα και παράλληλα, άρα και σωρευτικά με τη ζημία (βλ. Αστικός Κώδικας, Γεωργιάδη-Σταθόπουλου, 1979, τόμος 2ος , σελ. 94). Εν προκειμένω, ο ΦΠΑ είναι ο φόρος που επιβάλλεται από το κράτος κατά την αγοραπωλησία όλων των προϊόντων και υπηρεσιών αγοράς, ενώ επιστροφή ΦΠΑ, είναι η κατάσταση, κατά την οποία το κράτος, έπειτα από συμψηφισμό του ΦΠΑ, κατά την αντιπαράθεση εσόδων εξόδων μίας επιχείρησης, επιστρέφει το ποσό. Σύμφωνα, επομένως, με την παραπάνω μείζονα σκέψη, η επιστροφή του ΦΠΑ δεν είναι παροχή, είναι εξαιρετική, πλην, όμως, καθορισμένη καταβολή, με αποτέλεσμα να μην υπόκειται σε καμία από τις προαναφερθείσες περιπτώσεις, δυνάμει των οποίων, η ωφέλεια δε συνυπολογίζεται στη ζημία όταν στηρίζεται σε αυτοτελή λόγο κτήσης και όταν ο λόγος αυτός προβλέπεται υπέρ του ζημιωθέντος. Συνεπώς, κατά την περίπτωση που μία επιχείρηση εκπίπτει τον ΦΠΑ των δαπανών αποκατάστασης της βλάβης του αυτοκινήτου, ως ζημία λογίζεται μόνο το καθαρό ποσό των δαπανών της. Στην αντίθετη περίπτωση, αν δηλαδή στην αποζημίωση περιλαμβάνεται και το ποσό του ΦΠΑ, το οποίο αντιστοιχεί στις δαπάνες επισκευής και το οποίο η εταιρία έχει δικαίωμα να εκπέσει, τότε η τελευταία θα έχει διπλή ωφέλεια καθώς θα εισπράξει το συγκεκριμένο ποσό δύο φορές, τόσο ως έκπτωση φόρου από την

φορολογική αρχή όσο και ως αποζημίωση από την ασφαλιστική εταιρία. Το αποτέλεσμα δε της διπλής ωφέλειας, δεν θα ήταν ανεκτό ούτε από άποψη ασφαλιστικού δικαίου και δη της αποζημιωτικής αρχής που διέπει τις ασφαλίσεις ζημιών και αποτυπώνεται στο άρθρο 11 Ν. 2496/1997.

5.- Κατά τη διάταξη του άρθρου 2§2 του Ν. ΓΠΝ/1911 «κάτοχος του αυτοκινήτου θεωρείται πας ο κατά τον χρόνον του ατυχήματος κατέχων το αυτοκίνητον, είτε κατά κυριότητα είτε εκ συμβάσεως, εκμεταλλεούμενος δε αυτό ιδίω ονόματι, ως και ο αυτογνωμόνος επιλαμβανόμενος της κατοχής του αυτοκινήτου και χρησιμοποιών τούτο καθ' οιονδήποτε τρόπο». Κατά τη διάταξη του άρθρου 4§1 του ίδιου νόμου «δια πάσαν από του αυτοκινήτου κατά την λειτουργίαν του ζημιών προς τρίτους ενέχεται εις αποζημιώσεις ο τε οδηγός και ο κατά το άρθρο 2 κάτοχος ο δε ιδιοκτήτης εν η περιπτώσει είναι τοιούτος άλλος ή ο κάτοχος ενέχεται μόνον μέχρι της αξίας του αυτοκινήτου...». Εκ των ανωτέρω διατάξεων, εν όψει και του σκοπού του νόμου ΓΠΝ/1911 που αποβλέπει στην αυξημένη και αντικειμενική ευθύνη του κατέχοντος αυτοκίνητο ως του τμήματος αυτού δια την, έναντι των κινδύνων εκ της λειτουργίας του απόλαυση των ωφελειών του αυτοκινήτου, προκύπτει, ότι κάτοχος αυτοκινήτου κατά την έννοια των άνω διατάξεων δεν θεωρείται ο κατά τας διατάξεις του Αστικού Κωδικός κάτοχος, ήτοι ο ασκών την επί τούτου φυσική εξουσία (αρθρ. 974 ΑΚ), αλλά ο, ως κύριος αυτού, εκμεταλλεούμενος ή ο δυνάμει συμβάσεως μετά του κυρίου, δικαιούμενος σε εκμετάλλευση του αυτοκινήτου, εισαγομένου έτσι προς καθορισμό της εννοίας του κατόχου του στοιχείου της εκμεταλλεύσεως, δηλαδή της, εκ της λειτουργίας του αυτοκινήτου αποκομιδής οικονομικού οφέλους είτε με τη μορφή κέρδους, είτε με τη μορφή εξυπηρετήσεως διαφόρων αναγκών του. Συνεπώς σε περίπτωση εκμισθώσεως αυτοκινήτου από επιχείρηση που εκμεταλλεύεται τούτο με εκμίσθωση σε τρίτους προς τον σκοπό χρήσεως τούτου από το μισθωτή, μη αποβλέποντος σε αποκομιδή

οικονομικού οφέλους, αλλά στην ίδιαν αυτού μετακίνηση από τόπο σε τόπο, οπότε το μίσθωμα παρίσταται αντίστοιχο προς το κόμιστρο, κάτοχος του αυτοκινήτου κατά την παραπάνω έννοια εξακολουθεί να παραμένει η εκμισθώτρια επιχείρηση και κατά το χρόνο που χρησιμοποιείται αυτό από το μισθωτή (βλ. Ολ.ΑΠ 3/1987 ΝοΒ 1988.71, Ελλ.Δ/νη 28.1245, ΑΠ 727/1995 ΝοΒ 1997.768 ΕΕΝ 1996.623). Δεν υπάρχει τέτοια σχέση πρόσκτησης μεταξύ αυτού που διατηρεί επιχείρηση με αντικείμενο την εκμίσθωση ιδιωτικής χρήσης αυτοκινήτων και αυτού που μισθώνει αυτοκίνητο για την εξυπηρέτηση του. Για την ύπαρξη πρόσκτησης απαιτείται ο προστηθείς κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του να υπόκειται στον έλεγχο ή στις γενικές οδηγίες και εντολές του προστήσαντος οπότε η δραστηριότητα του προστηθέντος θεωρείται ότι έχει ενταχθεί στον επαγγελματικό ή επιχειρηματικό κύκλο του προστήσαντος (βλ. σκ. από Αθ. Κρητικό, Αποζημίωση από αυτοκινητιστικά ατυχήματα, εκδ. 2008, σ. 51 αρ. 13, Φλούδα, Αστική Ευθύνη, εκδ. Β` (1985), σ. 97 επ., ΑΠ 1391/2007, ΑΠ 594/1982 ΝοΒ 31. 370, ΕφΑθ 2335/1992 ΕλλΔνη 36. 646, ΕφΑθ 4655/1996 ΕλλΔνη 1998. 605, ΕφΠατρ 865/2004 ΑρχΝ 2005. 635).

6.- Με την κρισιολογούμενη αγωγή η ενάγουσα, η οποία παραδεκτά, κατ' άρθρο 294 Κ.Πολ.Δ., με δήλωση του πληρεξουσίου δικηγόρου της, πριν την έναρξη της συζήτησης στο ακροατήριο, παραιτήθηκε του δικογράφου της αγωγής αναφορικά με τον πρώτο εναγόμενο εκθέτει ότι, την 12/12/2005 στην πόλη των Αθηνών ο κ. [ ] οδηγώντας το με αριθμό κυκλοφορίας [ ] ΙΧΕ όχημα ιδιοκτησίας της αναφερόμενης εταιρίας, που είχε χώρα συνήθους στάθμευσης την [ ] και ήταν εφοδιασμένο με πιστοποιητικό διεθνούς ασφάλισης, από αμέλειά του και κάτω από τις συνθήκες που περιγράφονται, συγκρούστηκε με το με αριθμό κυκλοφορίας [ ] ΙΧΕ όχημα ιδιοκτησίας της ενάγουσας που εκμίσθωσε στην αναφερόμενη

εταιρία και οδηγούσε η υπάλληλος της τελευταίας, με αποτέλεσμα αυτό (όχημα) να υποστεί υλικές ζημιές. Ακολούθως του προαναφερομένου ιστορικού η ενάγουσα ζητά, με απόφαση προσωρινά εκτελεστή, να υποχρεωθεί το δεύτερο εναγόμενο νομικό πρόσωπο να της καταβάλει το ποσό των 2.976,66 ευρώ για τις θετικές και αποθετικές ζημιές που υπέστη από τη σύγκρουση (στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται και εκείνο των 370,00 ευρώ που απώλεσε λόγω της επί πενταημέρου παραμονής του αυτοκινήτου προς επισκευή στο συνεργείο και το οποίο κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων θα αποκέρδαινε αν δε μεσολαβούσε το επίδικο ατύχημα αφού θα μισθωνόταν προς 74,00 ευρώ ημερησίως), με το νόμιμο τόκο από της επομένης της επιδόσεως της αγωγής.

7.- Με βάση τα ως άνω πραγματικά περιστατικά επί των οποίων στηρίζεται η ζητούμενη να διαγνωσθεί έννομη συνέπεια, η υπό κρίση αγωγή, για τη συζήτηση της οποίας προσκομίσθηκαν **α)** το απαιτούμενο δικαστικό ένσημο (βλ. με αριθμό 257355234959 0401 0078 παράβολο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων) με τις υπέρ τρίτων προσαυξήσεις, **β)** γραμμάτια εισπραξης των πληρεξουσίων δικηγόρων των διαδίκων (βλ. με αριθμούς Α 491495/29.01.2019 και Α 491813/30.01.2019 γραμμάτια εισπραξης του ΔΣΘ) όπως απαιτεί η διάταξη του άρθρου 61 Ν. 4194/2013 και, **γ)** έκθεση επίδοσης αντιγράφου της αγωγής στην αρμόδια Δ.Ο.Υ ΦΑΕ Αθηνών της ενάγουσας αναφορικά με το κονδύλιο της αποθετικής ζημίας (βλ. με αριθμό 2007/113.12.2018 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή του Εφετείου Αθηνών, Ι), όπως επιτάσσει η διάταξη του άρθρου 10§5 εδαφ. η του Ν. 274/1999 που προστέθηκε στην §5 του άρθρου 10 του ν. 489/1976, αρμόδια φέρεται προς συζήτηση στο παρόν Δικαστήριο (αρ. 14§1 εδαφ. α και 42 ΚΠολΔ), για να δικαστεί κατά την προκείμενη ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών των

άρθρων 614§6, 591 ΚΠολΔ και ειδικά των διατάξεων περί διαφορών για ζημιές από αυτοκίνητα του Κ.Πολ.Δ. Επίσης η αγωγή είναι νόμιμη στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 298, 299, 330, 346, 914 ΑΚ, 2,4,10 Ν. ΓΠΝ/1911 «περί της εκ των αυτοκινήτων αστικής και ποινικής ευθύνης» η ισχύς του οποίου διατηρήθηκε κατ' άρθρα 47, 114 ΕισΝΑΚ, 74, 176, 907 και 908 ΚΠολΔ, 5, 26 και 30§1 του Ν. 489/76 «περί της υποχρεωτικής ασφαλίσεως της εξ ατυχημάτων αυτοκινήτων αστικής ευθύνης», όπως συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε με το ν. 1569/85 και τα πδ 1019/81 και 118/85 και κωδικοποιήθηκε με το πδ 237/86 που αντικαταστάθηκε, τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το πδ 264/91 και 314/1993, Ν. 2170/1993, Ν. 2367/1995, πδ 252/1996 και Ν. 2496/1997. Επισημαίνεται ότι μετά την παραίτηση της ενάγουσας από το δικόγραφο της αγωγής αναφορικά με τον πρώτο εναγόμενο, η αγωγή ως προς αυτόν στον οποίο δεν επιδόθηκε, χωρίς να επηρεάζεται εκ του λόγου αυτού το παραδεκτό της παραίτησης (ΑΠ 1314/1991 ΕλλΔνη 1992.1201) θεωρείται ως μηδέποτε ασκηθείσα, με δικονομικό επακόλουθο την κατάργηση της δίκης (οράτε άρθρα 294 εδ. α', 295§1, 297 Κ.Πολ.Δ., Α.Π. 1611/1999 Ελλ.Δ/νη 41/343, Εφ.Αθ. 81/2000 Ελλ.Δ/νη 41/1384). Δικαστική δαπάνη σε βάρος της ενάγουσας, κατ' άρθρο 188 Κ.Πολ.Δ., δεν επιβάλλεται, ελλείπει αντίστοιχου προς τούτο αιτήματος του πρώτου εναγόμενου (άρθρο 191 Κ.Πολ.Δ.). Πρέπει, επομένως, κατά τα λοιπά, να ερευνηθεί για να διαπιστωθεί αν είναι βάσιμη και από ουσιαστικής απόψεως.

8.- Η πληρεξούσια δικηγόρος του δευτέρου εναγομένου, με δήλωσή της που καταχωρήθηκε στα ταυτάριθμα με την παρούσα πρακτικά, πριν την έναρξη της συζήτησης στο ακροατήριο, αλλά και με τις επί της έδρας κατατεθείσες προτάσεις της, πρότεινε τον ισχυρισμό περί αποκλειστικής υπαιτιότητας άλλως συνυπαιτιότητας της οδηγού της μισθώτριας εταιρίας που οδηγούσε το όχημα της ενάγουσας στην

πρόκληση του ατυχήματος. Ο πρώτος ισχυρισμός κατά μεν τη βάση της αγωγής που στηρίζεται στις διατάξεις περί αδικοπραξίας, αποτελεί άρνηση, κατά, δε, τη βάση της αγωγής που στηρίζεται στο Ν. ΓΠΝ/1911, αποτελεί ένσταση του άρθρου 5 του νόμου αυτού. Ο δε έτερος ισχυρισμός περί συνυπαιτιότητας, πρέπει να απορριφθεί ως μη νόμιμος, δεδομένου ότι μεταξύ της εκμισθώτριας εταιρίας και του οδηγού της μισθώτριας εταιρίας δεν υπάρχει σχέση προστίθεως και επομένως, σύμφωνα με την §2 του άρθρου 300 ΑΚ, η ενάγουσα εκμισθώτρια εταιρία δεν φέρει ευθύνη για πράξη τρίτου προσώπου. Περαιτέρω, πρότεινε τον ισχυρισμό περί συνυπολογισμού κέρδους ζημίας, αναφορικά με την, εκ μέρους της ενάγουσας, αναζήτηση της αξίας του αναλογούντος ΦΠΑ στις δαπάνες για επισκευή του αυτοκινήτου της, καθότι το ποσό αυτό έχει εγγραφεί στα βιβλία της και έχει συμψηφιστεί με το ΦΠΑ που έχει υποχρέωση να καταβάλει στο Δημόσιο από την εμπορική της δραστηριότητα. Η ένσταση αυτή είναι ορισμένη, ενώ η μη επίκληση περισσοτέρων στοιχείων, δηλαδή η αναφορά χρόνου ή συγκεκριμένης περιοδικής ή εκκαθαριστικής δήλωσης καθώς και αναφορά ποσών που εισπράχθηκαν από πελάτες της ενάγουσας, δεν καθιστά, παρά τα όσα υποστηρίζει η ενάγουσα, την ένσταση αόριστη. Και αυτό γιατί, σύμφωνα, με τις διατάξεις των άρθρων 46 του Ν. 3842/2010, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 13 του Ν. 4223/2013, οι δηλώσεις: φορολογίας εισοδήματος, φόρου ακίνητης περιουσίας, στοιχείων ακινήτων (Ε9), καθώς και το περιεχόμενο του Περιουσιολογίου Ακινήτων είναι απόρρητα και δεν επιτρέπεται η γνωστοποίηση τους σε οποιονδήποτε άλλον, εκτός από τον φορολογούμενο στον οποίο αφορούν. Από την ανωτέρω καθολική εφαρμογή των διατάξεων περί φορολογικού απορρήτου προβλέπονται συγκεκριμένες εξαιρέσεις που ρητά προσδιορίζονται στα ανωτέρω άρθρα. Επίσης, με την Ε. 13241/ΠΟΛ 161/20-10-1983 εγκύκλιο, με την οποία κοινοποιήθηκε η 883/1959 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ., έγινε δεκτό ότι το άρθρο 85 του Κ.Φ.Ε. (ν. 2238/1994) απαγορεύει, στην απόλυτη γενικότητά του, και την

προς δικαστική αρχή ανακοίνωση των απόρρητων φορολογικών στοιχείων, ενώ σύμφωνα με την ΠΟΛ 1154/2018 αίρεται το ως άνω απόρρητο σε ορισμένες περιπτώσεις (δυνατότητα χορήγησης φορολογικών εγγράφων σε πρόσωπα όλων των περιπτώσεων της §1 του άρθρου 17 του ΚΦΔ). Σε κάθε περίπτωση η ένσταση είναι ορισμένη, διότι από τη στιγμή που η τελευταία καταχωρεί όλα τα τιμολόγια στα βιβλία της και υποχρεούται σε περιοδική δήλωση ΦΠΑ, ενεργοποιείται αυτόματα, διά της αντιπαράθεσης εσόδων εξόδων, ο μηχανισμός συμψηφισμού, ο οποίος, γίνεται αυτεπάγγελα από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. Περαιτέρω, η ένσταση αυτή είναι νόμιμη (αρ. 300 ΑΚ), παρά τα όσα αντίθετα υποστηρίζει, ο πληρεξούσιος δικηγόρος της ενάγουσας, ο οποίος με δήλωσή του που καταχωρήθηκε στα ταυτάριθμα με την παρούσα πρακτικά, προέβαλε αντένσταση (replicatio), προκειμένου να αρθεί η έννομη συνέπεια της πιο πάνω ενστάσεως, ισχυριζόμενος πως η ανιαξίωση που επικαλείται το δεύτερο εναγόμενο δεν αφορά αξίωση αυτού εναντίον της ενάγουσας, αλλά πρόκειται για ξένη προς το ίδιο αιτία και επομένως δεν υφίστανται αντίθετες απαιτήσεις μεταξύ των διαδίκων έτσι ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις συμψηφισμού. Ωστόσο, η χρήση της λέξης συμψηφισμός αντί για συνυπολογισμός κέρδους ζημίας, δεν καθιστά την ένσταση μη νόμιμη επειδή, ναι, μεν ο συμψηφισμός προϋποθέτει δύο αμοιβαίες απαιτήσεις (βλ. προτάσεις ενάγουσας) οι οποίες, εν προκειμένω, δεν υφίστανται, ωστόσο στην πράξη είναι συνηθέστερος ο όρος συμψηφισμός κέρδους ζημίας, που σε κάθε περίπτωση, αφορά καταλογισμό ωφελειών. Περαιτέρω, ισχυρίζεται πως ο συμψηφισμός του ΦΠΑ δε συνδέεται αιτιωδώς με το επίδικο ατύχημα, δεδομένου ότι το ίδιο το γεγονός δεν ήταν πρόσφορο να παραγάγει το όφελος, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, ενώ, το όποιο υπαρκτό ή μη όφελος λόγω συμψηφισμού ΦΠΑ ανακύπτει από την όλως ανεξάρτητη και άσχετη με το ζημιογόνο γεγονός επιχειρηματική δραστηριότητα της εταιρίας. Ωστόσο, η δραστηριότητα της ενάγουσας δεν είναι αυτόνομη, αφού δεν πηγάζει από την ελευθερία

δράσης αυτής, που συνίσταται σε ένταξη των προσπαθειών της για να αντιμετωπίσει με τις δικές της δυνάμεις τη ζημία που της προκλήθηκε. Η ενάγουσα, δηλαδή, εκδίδοντας το αντίστοιχο τιμολόγιο για την επισκευή των ζημιών του οχήματός της, ενήργησε μέσα στα πλαίσια της υποχρέωσης που είχε για την αντιμετώπιση αυτών. Το κέρδος, ουσιαστικά, της ενάγουσας (επιστροφή ΦΠΑ) είναι άμεση συνέπεια του ζημιογόνου γεγονότος, αφού με αυτό δεν επιδιώκεται αυτοτελής σκοπός, υπάρχοντος, ως εκ τούτου, αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ του ζημιογόνου γεγονότος και του οφέλους της. Σε συνέχεια, μάλιστα, της παραπάνω σκέψης, σημειώνεται ότι, εφόσον, η επιστροφή ΦΠΑ, που αποτελεί την ωφέλεια της ενάγουσας, συνιστά αναίρεση καταβολής, η ίδια δεν έχει υποστεί κάποια ζημία, με αποτέλεσμα να μη τίθεται θέμα υποχρέωσης αποζημίωσης αυτής. Ο έτερος, επίσης, ισχυρισμός της ενάγουσας που προέβαλε με την ως άνω αντέντασή της, ότι δηλαδή η δαπάνη του ΦΠΑ βαρύνει τον ιδιοκτήτη του βλαπτομένου αυτοκινήτου, εφόσον εκδόθηκαν τα αντίστοιχα τιμολόγια και αυτός καταβλήθηκε, καθώς και πως η αφαίρεση του τελευταίου από τα κονδύλια της αγωγής, έχει στόχο, είτε να στερήσει το δικαίωμα του ζημιωθέντος να επισκευάσει το όχημά του, είτε να τον τιμωρήσει να πληρώσει ο ίδιος το ΦΠΑ, ή, τέλος, να τον παρακινήσει να μην πληρωθεί, ελέγχεται ως μη νόμιμος. Ειδικότερα, για την ως άνω περίπτωση της αποκατάστασης της δαπάνης του ΦΠΑ, σημειώνεται πως, κατά τον υπολογισμό της σχετικής αποζημίωσης, πράγματι λαμβάνεται υπόψη και ο ΦΠΑ, εφόσον εκδόθηκαν τα σχετικά τιμολόγια, ενώ ο εν λόγω ΦΠΑ λαμβάνεται υπόψη ακόμα και αν δεν αγοράσθηκαν τα ανταλλακτικά και δεν έλαβαν χώρα οι εργασίες επισκευής. Η θετική ζημία του ιδιοκτήτη συνίσταται στο ποσό της δαπάνης που απαιτείται για την αποκατάσταση των ζημιών του οχήματος και την επαναφορά του στην πριν το ατύχημα κατάσταση (ΕΑ 5897/2005 ΕΣυγκΔ 2006.158). Μόνο στην περίπτωση αυτή, η απαίτηση να αφαιρεθεί ο ΦΠΑ έχει στόχο είτε να στερήσει το δικαιούχο να το επισκευάσει, καθόσον (αν το αίτημα γίνει

δεκτό) δε θα επαρκούν τα χρήματα που θα του επιδικαστούν για αγορά ανταλλακτικών και για εργασίες επισκευής, είτε να τον τιμωρήσει να πληρώσει ο ίδιος το ΦΠΑ, είτε να τον παρακινήσει να μη ζητήσει ΦΠΑ (βλ. ΕΑ 4580/2006 ΝΟΜΟΣ). Ως εκ τούτου, ο υπολογισμός του ΦΠΑ στη σχετική δαπάνη επισκευής οχήματος, δεν επέρχεται, όταν ο ζημιωθείς συμψηφίσει αυτόν που υποχρεούται να καταβάλει στο Δημόσιο από τις πωλήσεις των εμπορευμάτων του. Και, ναι, μεν ο ΦΠΑ αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της δαπάνης και της ζημίας που έχει υποστεί ο δικαιούχος της αποζημίωσης, ωστόσο, δεν είναι νόμιμο ακόμα και φορολογικά, να έχει εισπραχθεί ο ΦΠΑ για ποσό που δεν καταβλήθηκε (καταβλήθηκε και συμψηφίστηκε με το ΦΠΑ που υποχρεούται να αποδώσει) και από την άλλη η οποιαδήποτε επιχείρηση να φορολογείται για χαμηλότερο εισόδημα (φόρος εισοδήματος), αφού αν καταχωρούνταν ως έξοδο, θα εμφάνιζε επιπλέον εισόδημα και άρα θα φορολογούνταν για αυτό. Για το λόγο αυτό, ο σκοπός της αποζημίωσης είναι να αποκατασταθεί η ζημία του ζημιωθέντος και όχι να πλουτίσει, οπότε, αν η ζημία είναι μειωμένη, γιατί, παράλληλα, με αυτήν το ζημιογόνο γεγονός προκάλεσε και κέρδος, θα αποκατασταθεί η πραγματική (μειωμένη) ζημία, δηλαδή η διαφορά που θα προκύψει από την αφαίρεση του κέρδους. Ουσιαστικά δηλαδή η ωφέλεια της ενάγουσας είναι διπλή καθώς θα εισπράξει το συγκεκριμένο ποσό δύο φορές, τόσο ως έκπτωση φόρου από τη φορολογική αρχή όσο και ως αποζημίωση από την ασφαλιστική εταιρία. Τέλος, η ενάγουσα ισχυρίζεται με την άσκηση της ως άνω αντένστασής της πως ο εν λόγω συμψηφισμός (όρος που χρησιμοποιεί και η ίδια αντί του όρου συνυπολογισμός) είναι δικαίωμά της και όχι υποχρέωσή της, αφού η ωφέλεια από το εν λόγω συμψηφισμό εξαρτάται από το ύψος των συναλλαγών της. Ωστόσο, ανεξάρτητα αν είναι δικαίωμα και όχι υποχρέωσή της, η ενάγουσα δεν προσδιορίζει αλλά ούτε εξειδικεύει όταν υποχρεούται σε περιοδική δήλωση ΦΠΑ, ποιο ήταν το ύψος των συναλλαγών της έτσι, ώστε, πράγματι, να μην είναι δυνατός ο

συμψηφισμός ή καλύτερα ο συνυπολογισμός κέρδους ζημίας (βλ. ΔΕΦΑΘ 3318/2004 ΛΟΓΙΣΤΗΣ 2005.687, ΔΠρΘεσσαλ 63/2001 ΔΔΙΚΗ 2004.436 που έκριναν ότι δεν οφειλόταν ο ΦΠΑ που αναλογεί στην ασφαλιστική αποζημίωση που έλαβε λόγω καταστροφής εμπορευμάτων). Πρέπει, επομένως, κατά τα λοιπά να ερευνηθεί για να διαπιστωθεί αν είναι βάσιμη και από ουσιαστικής απόψεως.

9.- Απ' όλα τα έγγραφα που νόμιμα προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι, εκτιμώμενα είτε προς άμεση απόδειξη, είτε για συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, εφόσον επιτρέπεται η εμμάρτυρη απόδειξη (αρ. 269, 270, 393, 394, 395 ΚΠολΔ) ανεξάρτητα αν αυτά πληρούν ή όχι τους όρους του νόμου (ΟΛΑΠ 15/2003 ΕΛΛΔνη 2003.937, ΑΠ 363/2001 ΕΛΛΔνη 43.118, ΑΠ 320/1999 ΕΛΛΔνη 40.1310, ΑΠ 1021/1998 ΕΛΛΔνη 39.1553, βλ. και Α. Κρητικός, Αποζημίωση από τροχαία αυτοκινητικά ατυχήματα, έκδοση 2008, παρ. 35 αρ. 160), του δελτίου οδικού τροχαίου ατυχήματος (ΑΠ 788/2006 ΝοΒ 2006.1280), αποδείχθηκαν τα ακόλουθα, έχοντα ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης, πραγματικά περιστατικά: Το επίδικο αυτοκινητικό ατύχημα επισυνέβη την 2-... και περί ώρα ... ην πόλη τω ... και δη στην οδό ... Στην οδό αυτή (οικοδομικός αριθμός ...) ήταν σταθμευμένο το με αριθμό κυκλοφορίας ... όχημα της εταιρίας με την επωνυμία ... με χώρα προέλευσης την ... , εφοδιασμένο με το με αριθμό ... πιστοποιητικό διεθνούς ασφάλισης σε ισχύ από ... έως ... 2015 και οδηγούμενο από τον ... Παράλληλα, στην ίδια οδό με κατεύθυνση από την οδό 1 ... , με προς την πλατεία ... , έβαινε το με αριθμό κυκλοφορίας ... όχημα (εργοστασίου κατασκευής ... , τύπου ... , 1.248 κ.ε, με ημερομηνία πρώτης άδειας κυκλοφορίας την ...) της ενάγουσας εταιρίας εκμισθώσεως οχημάτων, που είχε μισθώσει στην εταιρία με την επωνυμία ... ο οδηγό

αυτού την υπάλληλο της μισθώτριας εταιρίας, ... Όταν η οδηγός αυτή έφθασε στο ύψος του σταθμευμένου οχήματος, ο Γ . . . . ., επιχείρησε αιφνιδίως και ανεξελégκτως να εξέλθει από θέση στάθμευσης, με αποτέλεσμα κατά τον ελιγμό εξόδου να προσκρούσει στη δεξιά πλευρά του διερχομένου οχήματος με το εμπρόσθιο αριστερό τμήμα του, προκαλώντας σε αυτό υλικές ζημιές. Υπό τα προαναφερθέντα πραγματικά περιστατικά, το Δικαστήριο κρίνει ότι αποκλειστικά υπαίτιος του επιδικου ατυχήματος και των εξ αυτού αποτελεσμάτων, είναι ο . . . . ., ο οποίος δεν κατέβαλε την προσήκουσα (απαιτούμενη) επιμέλεια και προσοχή (ενσυνείδητη αμέλεια), την οποία μπορούσε, αναλόγως των αντικειμενικών περιστάσεων και ικανοτήτων του και όφειλε, κατά τους νομικούς κανόνες, τις επικρατούσες οδικές και κυκλοφοριακές συνθήκες και την κοινή πείρα και λογική να καταβάλει ως μέσος συνετός και ευσυνείδητος οδηγός αυτοκινήτου (άρθρο 330 ΑΚ) και η οποία θα οδηγούσε σε πρόβλεψη του ζημιογόνου αποτελέσματος. Συγκεκριμένα, δε επιχείρησε απότομα να εξέλθει από θέση στάθμευσης χωρίς να ελέγξει την κίνηση των οχημάτων στην οδό . . . . . όπου εκινείτο σύννομα το όχημα της ενάγουσας εταιρίας (άρθρα 12, 19 και 21 Ν. 2696/1999, όπως ισχύει μετά το Ν. 3542/2007 ΦΕΚ Α 50/02.03.2007). Έτσι, κατά στοιχειοθέτηση της αμελείας του, δεν προείδε το ζημιογόνο αποτέλεσμα και δεν απέτρεψε την ένδικη σύγκρουση και τα αποτελέσματα του. Τα παραπάνω συνάγονται από το δελτίο οδικού τροχαίου ατυχήματος σε συνδυασμό με τα σημεία τρώσης των οχημάτων και δεν αναιρούνται από τα όσα επικαλείται το δεύτερο εναγόμενο (πρόσκρουση του οχήματος της ενάγουσας επί του σταθμευμένου οχήματος του αλλοδαπού οδηγού), το οποίο, ουδóλως μπόρεσε να ανταποδείξει την αναλήθεια των γεγονότων που συνιστούν την πραγματική βάση της αγωγής, όταν, μάλιστα, ο ίδιος ο αλλοδαπός οδηγός δήλωσε στην Αστυνομία που επιλήφθηκε του ατυχήματος πως είχε εξέλθει από χώρο στάθμευσης, απορριπτομένης της ενστάσεως του δεύτερου εναγομένου περί αποκλειστικής υπαιτιότητας του

οδηγού του οχήματος της ενάγουσας στην πρόκληση του ατυχήματος ως ουσία αβάσιμη. Από τη σύγκρουση αυτή το όχημα της ενάγουσας υπέστη υλικές ζημιές ύψους **2.420,05 ευρώ** (θύρα εμπρόσθια και οπίσθια δεξιά 547,80 και 575,65 ευρώ αντίστοιχα, ανεβατόρι 151,60 ευρώ και κλιπς 15,00 ευρώ, εξαγωγή και τοποθέτηση εμπρόσθιου προφυλακτήρα 50,00 ευρώ, θόλου εμπρόσθιου δεξιού 10,00 ευρώ, φανού εμπρόσθιου δεξιού 10,00 ευρώ, επισκευή φτερού εμπρόσθιου δεξιού 30,00 ευρώ, αντικατάσταση θύρας εμπρόσθιας και οπίσθιας δεξιάς 120,00 και 110,00 ευρώ αντιστοίχως, εξαγωγή και τοποθέτηση φανού πίσω δεξιά 10,00 ευρώ, θόλου πίσω δεξιά 10,00 ευρώ, προφυλακτήρα πίσω 50,00 ευρώ, επισκευή φτερού πίσω δεξιά 50,00 ευρώ, βαφή προφυλακτήρα πίσω και εμπρός από 110,00 ευρώ για το καθένα κομμάτι, θύρας εμπρόσθιας και οπίσθιας δεξιάς από 120,00 ευρώ για την κάθε μία, βαφή φτερού πίσω δεξιού και εμπρόσθιου δεξιού από 110,00 ευρώ το καθένα, βλ. τιμολόγια με αριθμούς ΘΜ7094/08.09.2015 και ΘΜ8692/08.09.2015 της εταιρίας με την επωνυμία

ε
) . Στο παραπάνω ποσό δεν υπολογίζεται ο αναλογούν ΦΠΑ (556,61 ευρώ), δεδομένου ότι, η ενάγουσα, ως ανώνυμη εταιρία που παρέχει υπηρεσίες με ΦΠΑ, συμψήφισε το ποσό που κατέβαλε ως ΦΠΑ επί των ως άνω τιμολογίων με τον αντίστοιχο ΦΠΑ που εισέπραξε από τους πελάτες της και υποχρεούται να το αποδώσει στο Δημόσιο, όφελος που συνδέεται αιτιωδώς με το ατύχημα, γενομένου, ως εκ τούτου, δεκτού του ισχυρισμού των εναγομένων ως ουσιαστικά βάσιμου. Επιπλέον, εφόσον, η ενάγουσα κατέβαλε το ΦΠΑ στο συνεργείο επισκευής του οχήματός της, είναι υποχρεωμένη να τον συμπεριλάβει στις περιοδικές δηλώσεις ΦΠΑ, οπότε, αναγκαστικά, θα συμψηφιστεί με τις αντίστοιχες φορολογικές της υποχρεώσεις προς το Δημόσιο. Περαιτέρω, το αυτοκίνητο της ενάγουσας με τα προαναφερόμενα χαρακτηριστικά, δεν υπέστη μείωση της αξίας του (όπου μείωση υπό την έννοια της εμπορικής υπαξίας του που συνίσταται στη μείωση της πωλήσεώς του λόγω της

τελευταία ήταν μισθώτρια του ζημιωθέντος οχήματος για διάστημα τεσσάρων ετών (από 2014 έως 9.2018), χωρίς, ωστόσο, να αναγράφεται στο εν λόγω συμβόλαιο το ύψος του μισθώματος και αν αυτό συμφωνήθηκε να καταβάλλεται μηνιαίως ή ημερησίως. Δεν προέκυψε, παρά τα όσα επικαλείται η ενάγουσα, πως αναγκάστηκε να ακυρώσει άλλη σύμβαση μίσθωσης με άλλον πελάτη της προκειμένου να εφοδιάσει με αυτό τη μισθώτρια εταιρία, αφού ουδόλως αποδείχθηκε με ποιον είχε συνάψει την άλλη σύμβαση μίσθωσης και για πόσο χρονικό διάστημα ώστε να συναχθεί τι ζημιώθηκε από τη διάθεση του συγκεκριμένου οχήματος, «αν έχει ζημιωθεί», αφού θα μπορούσε να είχε συνάψει σύμβαση μίσθωσης και μίας ημέρας. Επιπρόσθετα, δεν προέκυψε πως η ενάγουσα είχε εκμισθωμένα όλα τα οχήματά της τις ημέρες επισκευής του ζημιωθέντος οχήματος, πολύ, δε, μάλλον, αν υπήρξε ακύρωση κράτησης από άλλον υποψήφιο μισθωτή, όταν, μάλιστα, η ίδια διαθέτει μεγάλο στόλο ενοικιαζόμενων οχημάτων και, ως εκ τούτου, το όχημα που παραχώρησε προς αντικατάσταση του βλαβέντος δεν αποτελούσε μοναδικό όχημα εξαιτίας της παραχώρησης του οποίου στη μισθώτρια εταιρία, μετά την ακύρωση της μη αναγραφόμενης μίσθωσης αυτού, απώλεσε εισοδήματα. Από δε το προσκομιζόμενο από την ενάγουσα έγγραφο με αναφορά σε τιμές ανά ημέρα μισθωμένων οχημάτων (κατηγορίες Α, Β, C, D...H), δεν μπορεί να προκύψει, εφόσον δε συνοδεύεται από αντίστοιχο τιμολόγιο παροχής υπηρεσιών αντίστοιχης κατηγορίας οχήματος, το ποσό που, κατά τα αναφερόμενα στην αγωγή, θα εκμισθωνόταν το όχημα που αντικατέστησε το ζημιωθέν. Ουδόλως, επιπλέον, προσδιορίστηκε ποιο ήταν το μικτό μίσθωμα και πως προκύπτει το καθαρό μίσθωμα από την εκμίσθωση του ετέρου με αριθμικό κυκλοφορίας Ε οχήματος που αντικατέστησε το ζημιωθέν, το οποίο, κατά τα επικαλούμενα από εκείνην, αποτελεί το καθαρό ημερήσιο μίσθωμα. Η αποθετική ζημία (lucrum cessans), δηλαδή το κέρδος που θα αποκομιζόταν αν δεν είχε επέλθει το ζημιογόνο γεγονός, είναι μέγεθος που

προσδιορίζεται υποθετικά και επομένως γίνεται αναγκαία ένας συλλογισμός για την υποθετική εξέλιξη των πραγμάτων. Για να διευκολυνθεί η απόδειξη, αφού η βεβαιότητα είναι αδύνατη, αλλά και για να τεθεί φραγμός στις ακαλίνωτες υποθέσεις, η ΑΚ 298 εδ. 2, ορίζει ότι ως αποθετική ζημία ή διαφυγόν κέρδος «λογίζεται το κέρδος το μετά πιθανότητας προσδοκώμενο κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων ή των ειδικών περιστάσεων και ίδια των ληφθέντων προπαρασκευαστικών μέτρων». Χρειάζεται δηλαδή η δυνατότητα να προβλεφθεί το κέρδος από κάποιον μέσο, λογικό άνθρωπο με βάση αντικειμενικά κριτήρια και μάλιστα να προβλεφθεί εκ των προτέρων, δηλαδή κατά το χρόνο του ζημιολογικού γεγονότος. Η έκφραση «μετά πιθανότητας» δεν πρέπει να παρασύρει στο συμπέρασμα ότι αρκεί οποιαδήποτε πιθανολόγηση, αφού το πιθανό αποτέλεσμα δε είναι μια οποιαδήποτε ανάμεσα σε πολλές δυνατές εξελίξεις, αλλά πρέπει να είναι εκείνη ανάμεσα στις άλλες που προβλέπεται ότι θα επερχόταν κατά τη κανονική εξέλιξη των πραγμάτων. Σε κάθε περίπτωση η ενάγουσα θα μπορούσε να εκμισθώσει έτερο όχημα από το στόλο της, καθόσον δεν μπορεί να νοηθεί, αλλά ούτε και προέκυψε πως το διάστημα εκείνο είχε εκμισθωμένα όλα τα οχήματά της. Ως εκ τούτου, εφόσον δεν υφίστανται αρκετοί λόγοι που συνηγορούν υπέρ της αλήθειας της πιθανότητας, πρέπει το κονδύλιο των 370,00 ευρώ που η ενάγουσα αιτείται με την αγωγή της, να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμο. Συνακόλουθα, το σύνολο της περιουσιακής ζημίας της ενάγουσας που είναι αποκαταστατέα γιατί τελεί σε άμεσο αιτιώδη αντικειμενικό σύνδεσμο με το επίδικο ατύχημα, ανέρχεται στο συνολικό ποσό των **2.420,05 ευρώ**. Το ποσό αυτό, αφού γίνει δεκτή η αγωγή ως ουσιαστικά βάσιμη κατά ένα μέρος, πρέπει να υποχρεωθεί το δεύτερο εναγόμενο νομικό πρόσωπο να καταβάλει στην ενάγουσα, με το νόμιμο τόκο από της επομένης της επιδόσεως της αγωγής. Δεδομένου ότι η επιβράδυνση της εκτέλεσης της απόφασης για το ποσό αυτό θα επιφέρει σημαντική ζημία στην ενάγουσα και συντρέχουν προς τούτο εξαιρετικοί

λόγοι, πρέπει η παρούσα να κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστή (αρ. 907, 908 ΚΠολΔ). Τα δικαστικά έξοδα της ενάγουσας βαρύνουν το δεύτερο εναγόμενο, κατά ένα μέρος (άρθρα 178, 180§3 του Κ.Πολ.Δ.) και θα πρέπει, μετά από σχετικό αγωγικό αίτημα (άρθρο 191§2 του ίδ. Κώδ., ΑΠ 100/2002 ΕλλΔνη 43.1033), να καταδικασθεί στην πληρωμή τους, όπως ειδικότερα ορίζονται κατά ποσό στο διατακτικό, ενώ για τον υπολογισμό τους, λήφθηκε υπόψη και το προσκομιζόμενο ως άνω γραμμάτιο προκαταβολής εισφορών και ενσήμων και δεδομένου ότι δεν περιλαμβάνεται πίνακας εξόδων στις κατατεθείσες προτάσεις (κατ' άρθρο 84§1 εδ. β' του Κώδικα Δικηγόρων - Ν. 4194/2013).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΕΙ αντιμωλία των διαδίκων.

ΘΕΩΡΕΙ ότι η αγωγή ουδέποτε ασκήθηκε ως προς τον πρώτο εναγόμενο και **ΚΑΤΑΡΓΕΙ** τη, με αυτή, ως προς εκείνον, εκκρεμή δίκη.

ΔΕΧΕΤΑΙ την αγωγή κατά ένα μέρος ως προς το δεύτερο εναγόμενο νομικό πρόσωπο.

ΥΠΟΧΡΕΩΝΕΙ το δεύτερο εναγόμενο νομικό πρόσωπο να καταβάλει στην ενάγουσα το ποσό των δύο χιλιάδων τετρακοσίων είκοσι (2.420,00) ευρώ και πέντε (0,05) λεπτών, με το νόμιμο τόκο από της επομένης της επιδόσεως της αγωγής.

ΚΗΡΥΣΣΕΙ την παρούσα προσωρινά εκτελεστή.

ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ τα δικαστικά έξοδα της ενάγουσας σε βάρος του δεύτερου εναγομένου που ορίζει σε εκατόν εβδομήντα (170,00) ευρώ.

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίσθηκε και δημοσιεύθηκε στο ακροατήριό του στη Θεσσαλονίκη στις 13.03.2019, σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση,

Αριθμός απόφασης 362/2016

Αριθμός κατάθεσης έφεσης 14261/2015

ΤΟ ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από το Δικαστή Χριστόφορο Σεβαστίδη, Πρόεδρο Πρωτοδικών, που ορίσθηκε από τον Πρόεδρο του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Πρωτοδικείου και από τη Γραμματέα Αναστασία Πηλίτση.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕ δημόσια, στο ακροατήριό του, στις 2-11-2015, για να δικάσει την **έφεση** με αριθμό καταθέσεως 14261/9-7-2015, κατά της υπ αριθμ. , αποφάσεως του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης (ειδική διαδικασία αυτοκινητικών διαφορών), μεταξύ:

ΤΗΣ ΕΚΚΑΛΟΥΣΑΣ - ΕΝΑΓΟΥΣΑΣ: Ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία ....., όπως εκπροσωπείται νόμιμα, που εδρεύει στην Αθήνα, που παραστάθηκε διά δηλώσεως του άρθρου 242 §2 ΚΠολΔ του πληρεξουσίου δικηγόρου Νικολάου Ταρνατώρου (Α.Μ. 9613), ο οποίος κατέθεσε προτάσεις.

ΤΩΝ ΕΦΕΣΙΒΛΗΤΩΝ - ΕΝΑΓΟΜΕΝΩΝ: 1) ....., 2) ....., κατοίκων Θεσσαλονίκης και 3) Ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία ....., όπως εκπροσωπείται νόμιμα, που εδρεύει στην Αθήνα, που παραστάθηκαν διά του πληρεξουσίου τους δικηγόρου Πέτρου Δούμπη (Α.Μ. 4233), ο οποίος κατέθεσε προτάσεις.

Η εκκαλούσα - ενάγουσα κατέθεσε στο Ειρηνοδικείο Θεσσαλονίκης την με αριθμό καταθέσεως 14049/25-7-2013 αγωγή. Επί της αγωγής αυτής εκδόθηκε η με αριθμό 1098/2014 οριστική απόφαση. Κατά της απόφασης αυτής παραπονείται η ενάγουσα και ήδη εκκαλούσα με την υπ' αριθμ. 475/9-7-2015 έφεσή της, που κατέθεσε στη Γραμματεία του ως άνω Ειρηνοδικείου.

ΚΑΤΑ τη συζήτηση της υποθέσεως οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των διαδίκων ζήτησαν να γίνουν δεκτά όσα αναφέρονται στα πρακτικά και στις έγγραφες προτάσεις τους.

ΑΦΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Η κρινόμενη έφεση κατά της με αριθμό 1098/2014 οριστικής απόφασης του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης που δίκασε αντιμωλία των διαδίκων την με αριθμό καταθέσεως 14049/2013 αγωγή, κατά την ειδική διαδικασία των αυτοκινητικών διαφορών, έχει ασκηθεί νομότυπα και εμπρόθεσμα, σύμφωνα με τις διατάξεις

των άρθρων 495 παρ. 1,2, 511, 513, 518 παρ. 2 και 520 παρ. 1 ΚΠολΔ, όπως δεν αμφισβητείται ούτε προκύπτει το αντίθετο από τα προσαχθέντα έγγραφα. Πρέπει, συνεπώς να γίνει τυπικά δεκτή και να ερευνηθεί στη συνέχεια το παραδεκτό και το βάσιμο του λόγου της κατά την ίδια ως άνω ειδική διαδικασία.

Με την με αριθμό κατάθεσης 14049/2013 αγωγή της ενώπιον του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης η ενάγουσα και ήδη εκκαλούσα εξέθετε ότι στις 2-4-2012 έγινε αυτοκινητικό ατύχημα, με αποτέλεσμα να υποστεί φθορές και βλάβες το με αριθμό κυκλοφορίας ....., ΙΧΕ αυτοκίνητο, ιδιοκτησίας της και ότι το ατύχημα οφείλεται σε αποκλειστική υπαιτιότητα (αμέλεια) του πρώτου εναγομένου που οδηγούσε το με αριθμό κυκλοφορίας ....., ΙΧΕ αυτοκίνητο, ιδιοκτησίας του δεύτερου εναγομένου και το οποίο ήταν ασφαλισμένο για τις έναντι τρίτων ζημιές στην τρίτη εναγομένη ασφαλιστική εταιρία. Με βάση το ιστορικό αυτό, ζητούσε να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι, με απόφαση προσωρινά εκτελεστή, να της καταβάλουν σε ολόκληρο έκαστος, το ποσό των 4.269,63 ευρώ, ως αποζημίωση για τη θετική και αποθετική ζημία που της προκάλεσε το ατύχημα, νομιμότοκα από την επίδοση της αγωγής μέχρι την εξόφληση και να καταδικασθούν οι εναγόμενοι στην καταβολή της δικαστικής της δαπάνης. Το Ειρηνοδικείο Θεσσαλονίκης, με την υπ' αριθμό 1098/2014 απόφασή του δίκασε την παραπάνω αγωγή αντιμωλία των διαδίκων και αφού δέχθηκε ότι η ένδικη σύγκρουση οφείλεται στην αποκλειστική υπαιτιότητα του εναγομένου οδηγού έκανε εν μέρει δεκτή την αγωγή και υποχρέωσε τους εναγομένους να καταβάλουν στην ενάγουσα, σε ολόκληρο ο καθένας, συνολικό ποσό 3.271,08 ευρώ νομιμότοκα από την επόμενη επίδοσης της αγωγής, κήρυξε δε την παραπάνω διάταξή της προσωρινά εκτελεστή και επέβαλε τα δικαστικά έξοδα σε βάρος των εναγομένων. Έκανε ωστόσο δεκτή την ένσταση των εναγομένων περί συνυπολογισμού ζημίας και οφέλους και απέρριψε το κονδύλιο των 554,55 ευρώ που αφορά τον ΦΠΑ που υποχρεώθηκε να καταβάλει η ενάγουσα για την αξία των εργασιών και των ανταλλακτικών. Κατά της παραπάνω απόφασης παραπονείται η ενάγουσα- εκκαλούσα, με την κρινόμενη έφεσή της, με λόγους που ανάγονται στην εσφαλμένη ερμηνεία του νόμου και ζητά να εξαφανισθεί άλλως να μεταρρυθμιστεί η εκκαλουμένη με σκοπό να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να της καταβάλουν και τον αναλογούντα ΦΠΑ επί των εργασιών επισκευής του βλαβέντος αυτοκινήτου και επί των ανταλλακτικών, συνολικού ποσού 554,55 ευρώ.

Ο πληρεξούσιος δικηγόρος των εναγομένων με δήλωσή του που καταχωρήθηκε στα πρακτικά της πρωτοβάθμιας δίκης, πριν την έναρξη της συζήτησης στο ακροατήριο, αλλά και με τις προτάσεις του, πρότεινε τον ισχυρισμό περί συνυπολογισμού κέρδους ζημίας, αναφορικά με την, εκ μέρους της ενάγουσας, αναζήτηση της αξίας του αναλογούντος ΦΠΑ στις δαπάνες για επισκευή του αυτοκινήτου της, καθότι το ποσό αυτό έχει συμψηφιστεί με το ΦΠΑ που έχει υποχρέωση να καταβάλει στο Δημόσιο από την εμπορική της δραστηριότητα. Η ένσταση αυτή είναι ορισμένη, παρά τους περί αντιθέτου ισχυρισμούς της εκκαλούσας - ενάγουσας, δεδομένου ότι από τη στιγμή που η τελευταία καταχωρεί όλα τα τιμολόγια στα βιβλία της και υποχρεούται σε περιοδική δήλωση ΦΠΑ, ενεργοποιείται αυτόματα, διά της αντιπαράθεσης

εσόδων εξόδων, ο μηχανισμός συμψηφισμού. Η μη επίκληση περισσότερων στοιχείων, όπως για παράδειγμα, η αναφορά ποσών που εισπράχθηκαν από πελάτες, δεν καθιστά την ένσταση αόριστη. Και αυτό γιατί, σύμφωνα, με τις διατάξεις των άρθρων 46 του ν. 3842/2010, 23, 23Α` του ν. 3427/2005 καθώς και 85 του ν. 2238/1994 οι δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, φόρου ακίνητης περιουσίας, στοιχείων ακινήτων (Ε9), καθώς και το περιεχόμενο του Περιουσιολογίου Ακινήτων είναι απόρρητα και δεν επιτρέπεται η γνωστοποίηση τους σε οποιονδήποτε άλλον, εκτός από τον φορολογούμενο στον οποίο αφορούν. Από την ανωτέρω καθολική εφαρμογή των διατάξεων περί φορολογικού απορρήτου προβλέπονται συγκεκριμένες εξαιρέσεις που ρητά προσδιορίζονται στα ανωτέρω άρθρα. Επίσης, με την Ε. 13241/ΠΟΛ 161/20-10-1983 εγκύκλιο, με την οποία κοινοποιήθηκε η 883/1959 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ., έγινε δεκτό ότι το άρθρο 85 του Κ.Φ.Ε. (ν. 2238/1994) απαγορεύει, στην απόλυτη γενικότητά του, και την προς δικαστική αρχή ανακοίνωση των απόρρητων φορολογικών στοιχείων. Περαιτέρω, η ένσταση αυτή είναι νόμιμη (αρ. 300 ΑΚ), παρά τον ισχυρισμό της εκκαλούσας ότι ο συμψηφισμός του ΦΠΑ δε συνδέεται αιτιωδώς με το επίδικο ατύχημα, δεδομένου ότι το ίδιο το γεγονός δεν ήταν πρόσφορο να παραγάγει το όφελος, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, ενώ, το όποιο υπαρκτό ή μη όφελος λόγω συμψηφισμού ΦΠΑ ανακύπτει από την όλως ανεξάρτητη και άσχετη με το ζημιογόνο γεγονός επιχειρηματική δραστηριότητα της εταιρίας. Επί του θέματος αυτού, πρέπει να σημειωθούν τα παρακάτω: Κεντρική έννοια και προϋπόθεση για την ενοχή προς αποζημίωση είναι η ζημία, η ύπαρξη της οποίας είναι απαραίτητη για τη γέννηση της υποχρέωσης προς αποζημίωση και της αντίστοιχης απαίτησης. Αλλά αποζημίωση οφείλεται μόνον όταν η αιτία που προκάλεσε τη ζημία, δηλαδή το ζημιογόνο γεγονός, αποτελεί νόμιμο λόγο ευθύνης, οπότε μόνο εκείνη τη ζημία οφείλει να επανορθώσει ο ζημιώσας που απέρρευσε από το νόμιμο λόγο ευθύνης. Αυτό σημαίνει ότι νόμιμος λόγος ευθύνης και ζημίας πρέπει να συνδέονται με σχέση αιτιότητας. Παράλληλα με τη ζημία είναι δυνατό το ίδιο το γεγονός που την προκάλεσε να έχει ως αποτέλεσμα και ορισμένες ωφέλειες για το ζημιωθέντα. Το αποφασιστικό κριτήριο για το συνυπολογισμό ζημίας και κέρδους του ζημιωθέντος είναι αν η παροχή από την οποία προέρχεται το κέρδος, είτε αυτό στηρίζεται στο νόμο είτε στη σύμβαση, εξυπηρετεί ίδιο σκοπό. Όταν το κέρδος είναι άμεση συνέπεια του ζημιογόνου γεγονότος, για την οποία δε μεσολάβησε δραστηριότητα του ζημιωθέντος ή τρίτου, αλλά το πολύ, περαιτέρω, ενέργεια του ζημιώσαντος, τότε δεν επιδιώκεται αυτοτελής σκοπός, ανεξάρτητος απ' εκείνον του δικαίου της αποζημίωσης. Εδώ επομένως πρόκειται για κέρδος, που αφαιρείται από τη ζημία. Αντίθετα, αν η ωφέλεια στηρίζεται σε αυτοτελή παροχή, με την οποία επιδιώκεται ίδιος σκοπός, τότε δε θα συνυπολογισθεί στη ζημία, δεδομένου ότι αποτελεί αυτοτελή λόγο κτήσης που προβλέπεται υπέρ του ζημιωθέντος. Αυτοτελείς λόγοι κτήσης είναι βασικά τρεις α) η δραστηριότητα αυτού του ζημιωθέντος και μάλιστα η αυτόνομη και όχι εκείνη που είναι συνέπεια της υποχρέωσής του να περιορίσει την έκταση της ζημίας του, β) η οικειοθελής ή υποχρεωτική, βάσει νόμου ή συμβάσεως, παροχή τρίτου, που αποβλέπει στην ενίσχυση του ζημιωθέντος και γ) παροχή με απευθείας διάταξη νόμου που αναγνωρίζει στο ζημιωθέντα την ωφέλεια ανεξάρτητα και παράλληλα, άρα και

σωρευτικά με τη ζημία (βλ. Αστικός Κώδικας, Γεωργιάδη-Σταθόπουλου, 1979, τόμος 2ος, σελ. 94). Εν προκειμένω, ο ΦΠΑ είναι ο φόρος που επιβάλλεται από το κράτος κατά την αγοραπωλησία όλων των προϊόντων και υπηρεσιών αγοράς, ενώ επιστροφή ΦΠΑ, είναι η κατάσταση, κατά την οποία το κράτος, έπειτα από συμψηφισμό του ΦΠΑ, κατά την αντιπαράθεση εσόδων- εξόδων μίας επιχείρησης, επιστρέφει το ποσό. Σύμφωνα, επομένως, με την παραπάνω μείζονα σκέψη, η επιστροφή του ΦΠΑ δεν είναι παροχή, είναι εξαιρετική, πλην όμως καθορισμένη καταβολή, με αποτέλεσμα να μην υπάγεται σε καμία από τις προαναφερθείσες περιπτώσεις, δύναμι των οποίων η ωφέλεια δε συνυπολογίζεται στη ζημία όταν στηρίζεται σε αυτοτελή λόγο κτήσης και όταν ο λόγος αυτός προβλέπεται υπέρ του ζημιωθέντος. Ως εκ τούτου καθίσταται σαφές πως η δραστηριότητα της ενάγουσας δεν είναι αυτόνομη, αφού δεν πηγάζει από την ελευθερία δράσης αυτής, που συνίσταται σε ένταση των προσπαθειών της για να αντιμετωπίσει με τις δικές της δυνάμεις τη ζημία που της προκλήθηκε. Η ενάγουσα δηλαδή εκδίδοντας το αντίστοιχο τιμολόγιο για την επισκευή των ζημιών του οχήματός της ενήργησε μέσα στα πλαίσια της υποχρέωσης που είχε για την αντιμετώπιση αυτών. Το κέρδος ουσιαστικά της ενάγουσας (επιστροφή ΦΠΑ) είναι άμεση συνέπεια του ζημιογόνου γεγονότος, αφού με αυτό δεν επιδιώκεται αυτοτελής σκοπός, υπάρχοντος ως εκ τούτου αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ του ζημιογόνου γεγονότος και του οφέλους της. Σε συνέχεια της παραπάνω σκέψης σημειώνεται, ότι εφόσον η επιστροφή ΦΠΑ, που αποτελεί την ωφέλεια της ενάγουσας, συνιστά αναίρεση καταβολής, η ίδια δεν έχει υποστεί κάποια ζημία, με αποτέλεσμα να μη τίθεται θέμα υποχρέωσης αποζημίωσης αυτής. Ο σκοπός δε της αποζημίωσης είναι να αποκατασταθεί η ζημία του ζημιωθέντος και όχι να πλουτίσει, οπότε αν η ζημία είναι μειωμένη, γιατί παράλληλα με αυτήν το ζημιογόνο γεγονός προκάλεσε και κέρδος, θα αποκατασταθεί η πραγματική (μειωμένη) ζημία, δηλαδή η διαφορά που θα προκόψει από την αφαίρεση του κέρδους. Επομένως, κατά τα λοιπά, εφόσον η σχετική ένσταση περί συνυπολογισμού κέρδους ζημίας, είναι καθ' όλα νόμιμη, θα εξετασθεί, περαιτέρω κατ' ουσία.

Από την κατάθεση του μάρτυρα απόδειξης που εξετάσθηκε στο ακροατήριο του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και περιλαμβάνεται στα ταυτάριθμα πρακτικά και από την εκτίμηση όλων των εγγράφων που νομίμως προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι, αποδεικνύονται τα εξής: Στις 2-4-2012 και ώρα 10.25□ ο ....., ο οποίος κατείχε δύναμι έγκυρης μισθωτικής σχέσης το υπ' αριθμό κυκλοφορίας ....., ΙΧΕ αυτοκίνητο, ιδιοκτησίας της ενάγουσας, κινούνταν επί της περιμετρικής οδού του χώρου στάθμευσης αυτοκινήτων του εμπορικού κέντρου ....., στη Θεσσαλονίκη, με κατεύθυνση από την οδό ....., προς τον χώρο στάθμευσης με την ονομασία ....., Την ίδια στιγμή ο πρώτος εναγόμενος οδηγούσε το υπ' αριθμό κυκλοφορίας ....., ΙΧΕ αυτοκίνητο, ιδιοκτησίας του δευτέρου εναγομένου και το οποίο ήταν ασφαλισμένο για τις έναντι τρίτων ζημίες στην τρίτη εναγομένη ασφαλιστική εταιρία. Λόγω αποκλειστικής υπαιτιότητας του πρώτου εναγομένου επήλθε σύγκρουση μεταξύ των δύο οχημάτων, υπό τις συνθήκες που περιγράφονται στην πρωτόδικη απόφαση και οι οποίες δεν αμφισβητούνται με την υπό κρίση έφεση. Για την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη στο αυτοκίνητό της η ενάγουσα υποχρεώθηκε να

αγοράσει τα αναφερόμενα στην πρωτόδικη απόφαση ανταλλακτικά αξίας 1.735,63 ευρώ και να καταβάλει για τεχνικές εργασίες το ποσό των 1.230 ευρώ και άρα συνολικά 2.965,63 ευρώ. Η ενάγουσα- εκκαλούσα δεν αμφισβητεί την ορθότητα των κονδυλίων που επιδίκασε η εκκαλουμένη. Ισχυρίζεται ωστόσο ότι από εσφαλμένη ερμηνεία του νόμου η εκκαλουμένη αφαίρεσε από την ζημία της το ποσό των 554,55 ευρώ που αντιστοιχεί στον ΦΠΑ, περιορίζοντας έτσι την ζημία της στο ποσό των 2.411,08 ευρώ. Σύμφωνα ωστόσο με τα αναφερόμενα στη μείζονα σκέψη της απόφασης αυτής, η ενάγουσα, ως ανώνυμη εταιρία που παρέχει υπηρεσίες με ΦΠΑ, συμπήφισε το ποσό που κατέβαλε ως ΦΠΑ επί των ως άνω τιμολογίων με τον αντίστοιχο ΦΠΑ που εισέπραξε από τους πελάτες της και υποχρεούται να το αποδώσει στο Δημόσιο, όφελος που συνδέεται αιτιωδώς με το ατύχημα, γενομένου, ως εκ τούτου, δεκτού του ισχυρισμού των εναγομένων ως ουσιαστικά βάσιμου.

Συνεπώς η εκκαλουμένη που τα ίδια έκρινε, δεν έσφαλε και ορθά ερμήνευσε το νόμο, απορριπτομένου σαν ουσιαστικά αβάσιμου του μοναδικού λόγου της έφεσης, με τον οποίο η εκκαλούσα υποστηρίζει τα αντίθετα. Εξάλλου, μη υπάρχοντος άλλου λόγου έφεσης προς εξέταση, πρέπει η κρινόμενη έφεση να απορριφθεί στο σύνολο της σαν ουσιαστικά αβάσιμη. Τέλος πρέπει να καταδικαστεί η εκκαλούσα στα δικαστικά έξοδα των εφεσιβλήτων του παρόντος βαθμού, κατόπιν σχετικού αιτήματος αυτών (ΚΠολΔ 176, 183, 191 παρ. 1), όπως ειδικότερα ορίζεται στο διατακτικό της παρούσας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΕΙ αντιμωλία των διαδίκων.

ΔΕΧΕΤΑΙ τυπικά την έφεση και

ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ αυτήν κατ' ουσία.

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ την εκκαλούσα στην δικαστική δαπάνη των εφεσιβλήτων για τον παρόντα βαθμό δικαιοδοσίας, την οποία ορίζει στο ποσό των τριακοσίων (300) Ευρώ.

ΚΡΙΘΗΚΕ αποφασίσθηκε και δημοσιεύθηκε στο ακροατήριό του, σε έκτακτη, δημόσια συνεδρίαση, στη Θεσσαλονίκη, στις 13 Ιανουαρίου 2016

και θεωρήθηκε 2-2-2016

Ο ΔΙΚΑΣΤΗΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ